Problemy techniczne w lokalizacji obiektów budowlanych na torfowiskach

Konferencja -Wyzwania w ochronie siedlisk mokradłowych doliny Górnej Biebrzy

Specjalistyczna Pracownia Projektowa WAGA-BART Zbigniew Bartosik

Obiekty budowlane realizowane na gruntach organicznych

- Służące regulacji stosunków wodnych (zastawki , jazy, rowy, kanały);
- Ograniczające odpływ wód (progi i stopnie);
- Drogi technologiczne i dojazdowe (wymagane przepisami, pożarowe);
- Przepusty i mosty;
- Budowle infrastruktury turystycznej (kładki, wieże widokowe);
- Małe pochylnie (slip);
- Obiekty p.powodziowe (wały, śluzy wałowe)

- Służące regulacji stosunków wodnych (zastawki , jazy, rowy, kanały)

• Ograniczające odpływ wód (progi i stopnie)

- Drogi technologiczne i dojazdowe (wymagane przepisami, pożarowe)

- Budowle infrastruktury turystycznej (kładki, wieże widokowe)

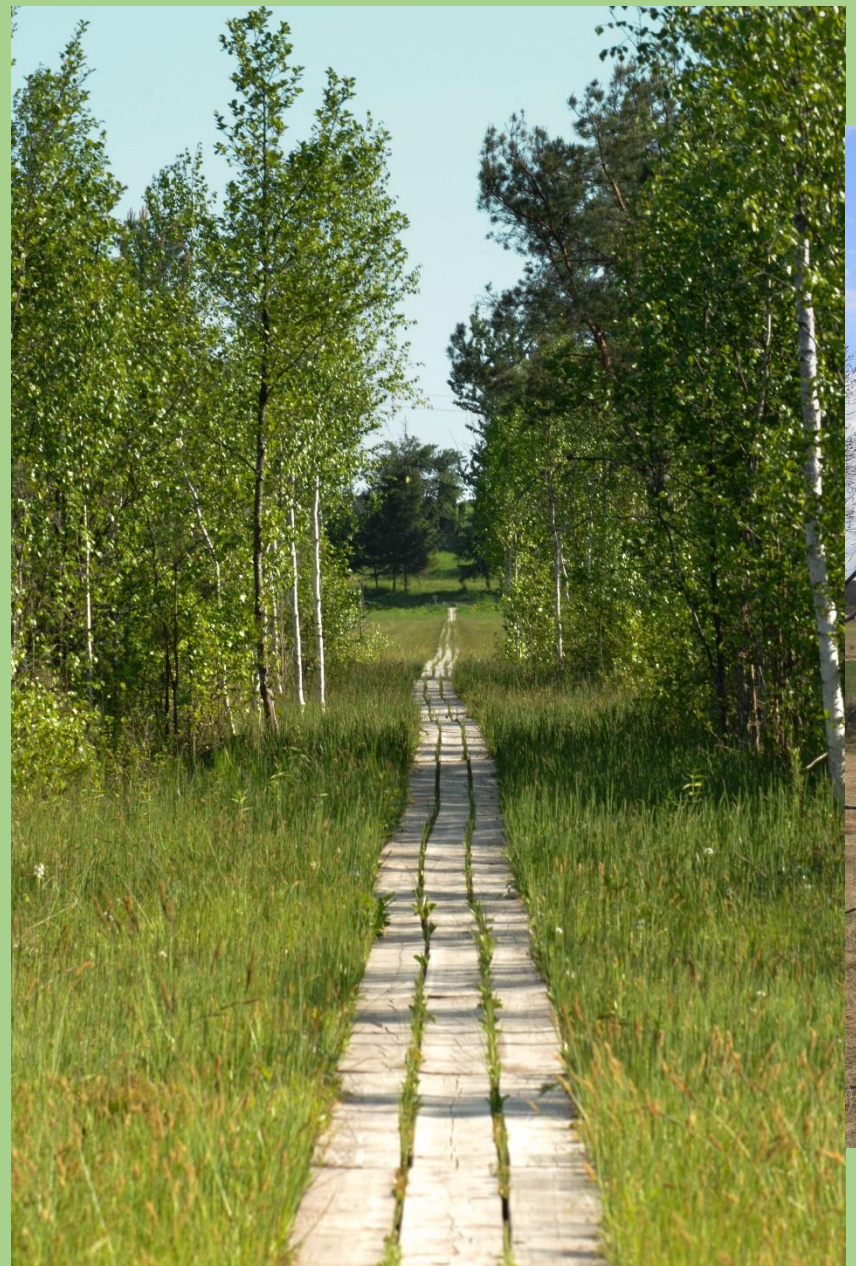

- Małe pochylnie (slip)

Grunty organiczne, zgodnie z klasyfikacją budowlaną dzielą się na:

- Grunty próchnicze,
- Namuły,
- Gytie ($CaCo_3$>5%),
- Torfy (I_{om} >30%)

Grunty organiczne, cechują się następującymi właściwościami geotechnicznymi:

- Bardzo duża wilgotność (100-2200%),
- Mała wytrzymałość na ścinanie (Φ = 0-10˚ i c= 2- 20kPa),
- Dużą ściśliwością (M_o =0,2 – 2 MPa),
- Niska wartość wsp. wodoprzepuszczalnosci (k_{10} = 10 $^{-9}$ cm/s)

Grunty organiczne, cechują się następującymi właściwościami geotechnicznymi:

- Wilgotność (100-2200% -torf), (do 28% - iły)
- Ściśliwością (M_o =0,2 – 2 MPa), (M_o >100 MPa –piaski)
- Wodoprzepuszczalnosci (k_{10} = 10 $^{-9}$ cm/s), (k_{10} = 1 cm/s - pospółka)

I – Ukształtowanie powierzchni torfowisk

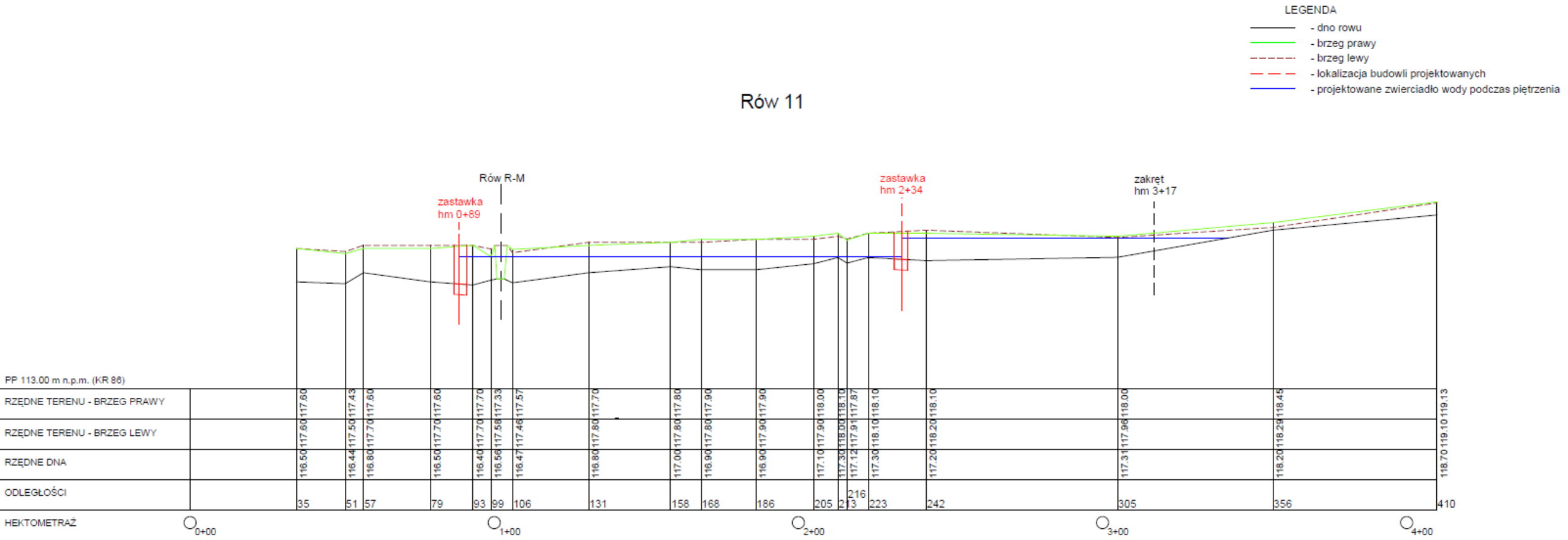

I – Ukształtowanie powierzchni torfowisk

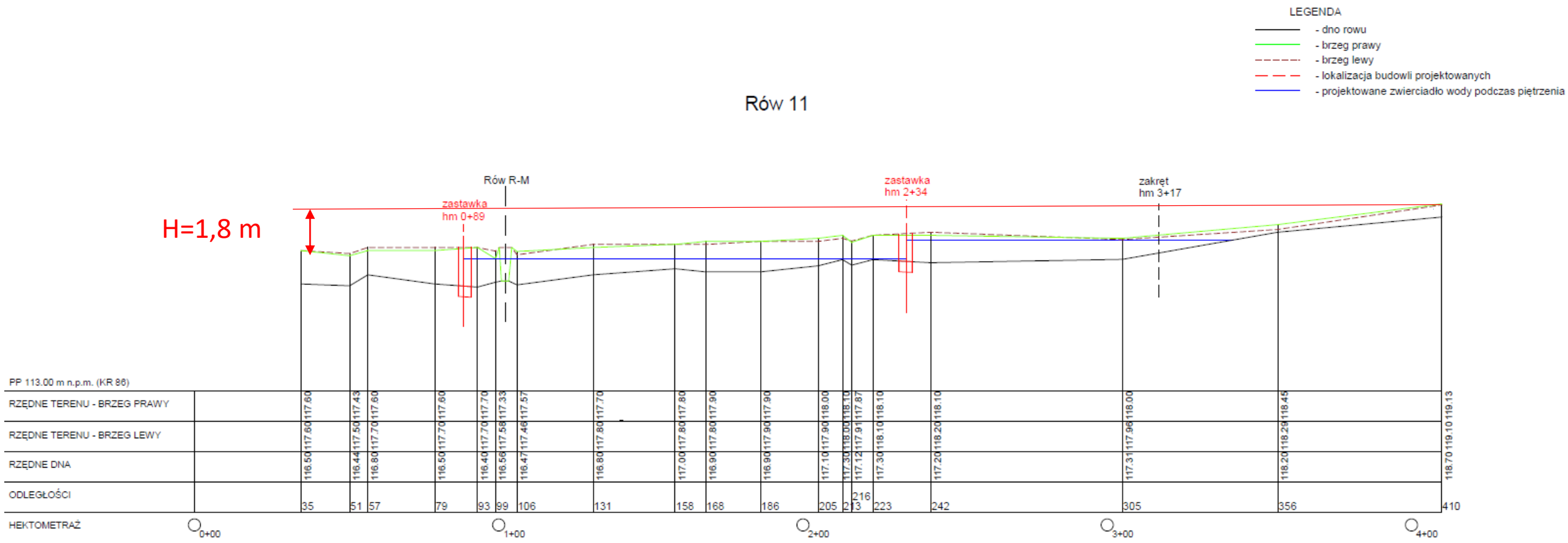

I – Ukształtowanie powierzchni torfowisk

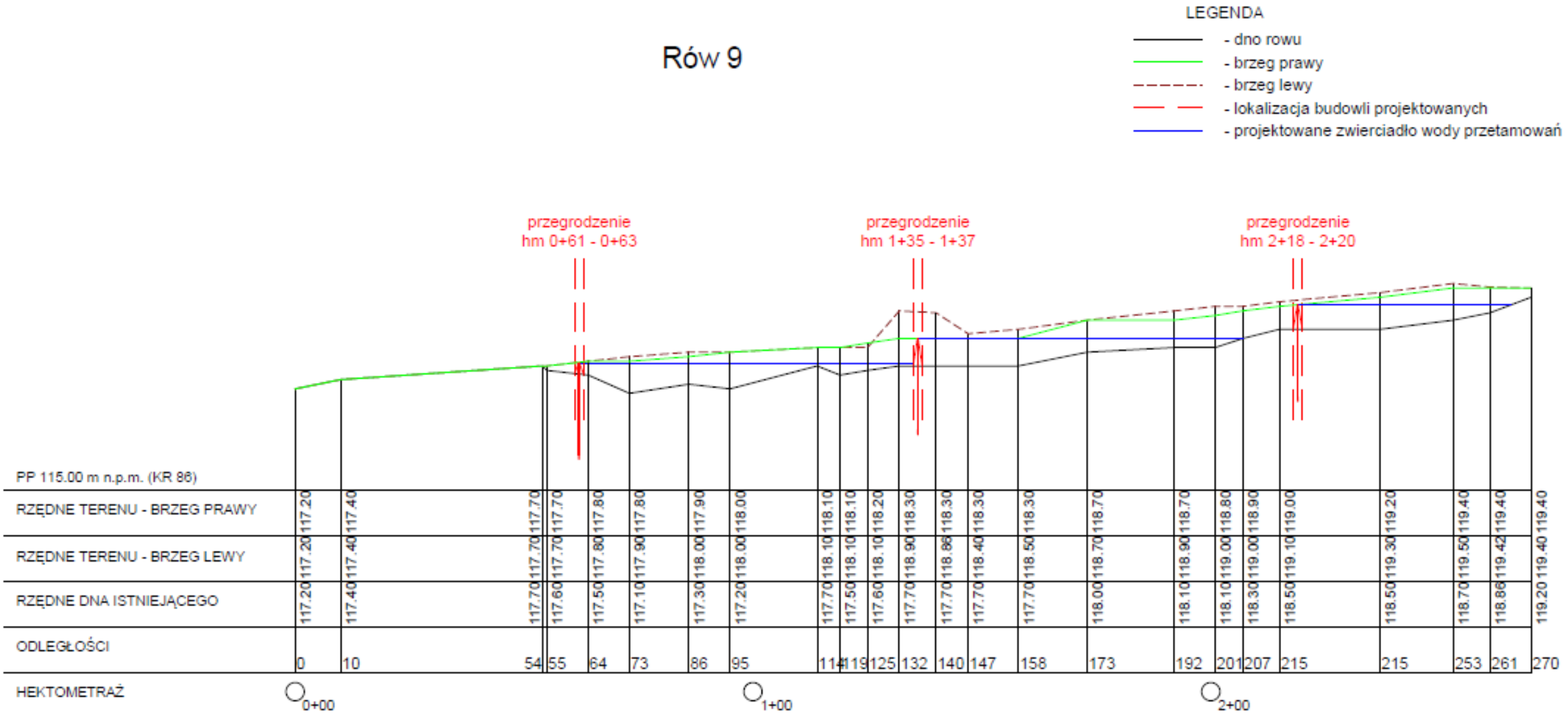

I – Ukształtowanie powierzchni torfowisk

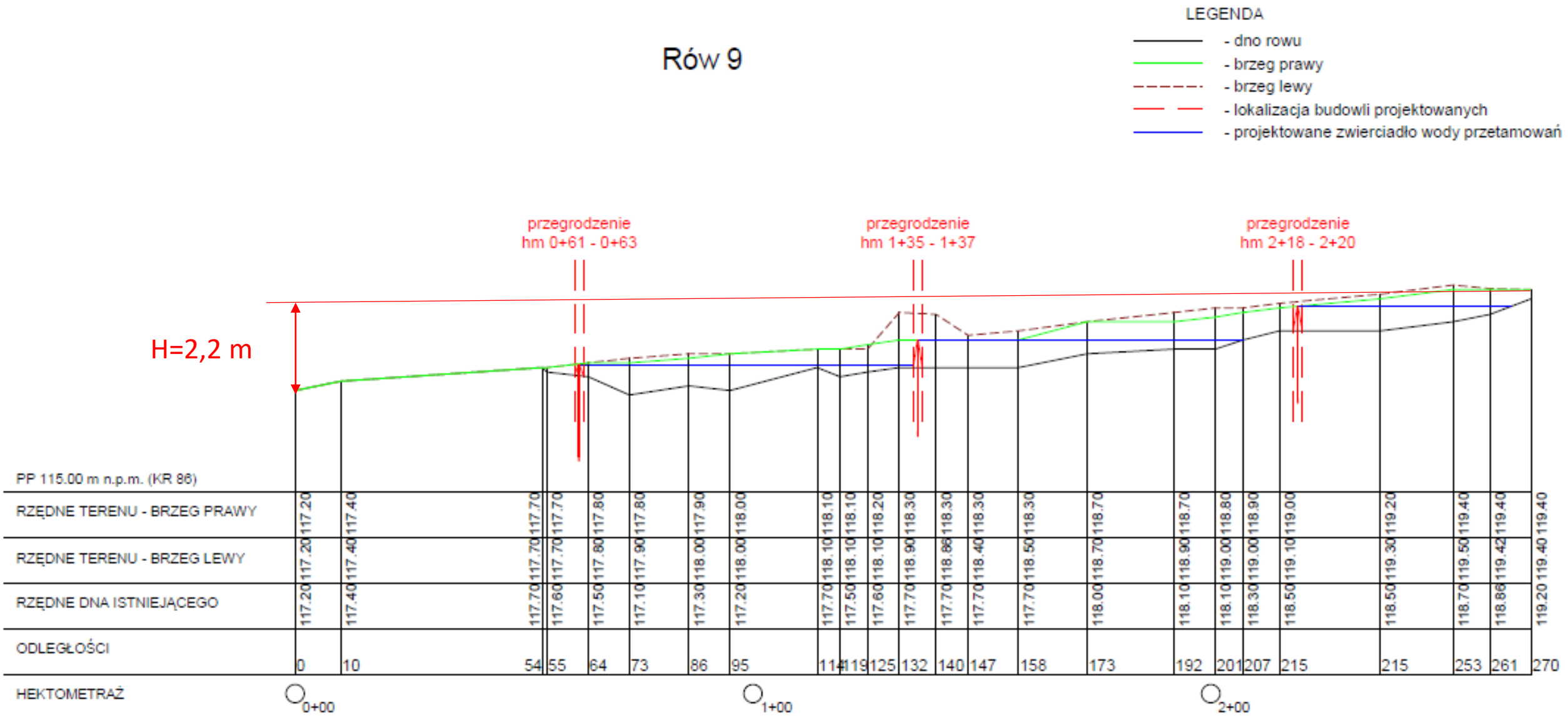

II – Rozpoznanie geotechniczne podłoża

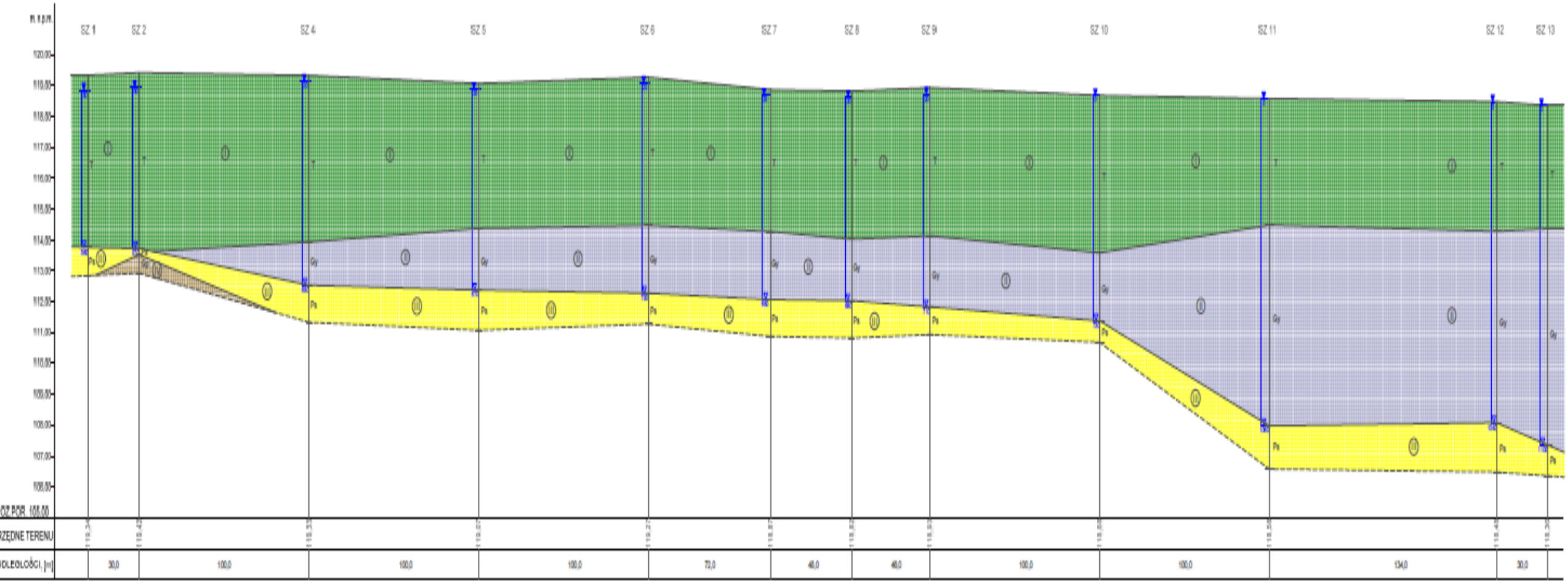

II – Rozpoznanie geotechniczne podłoża

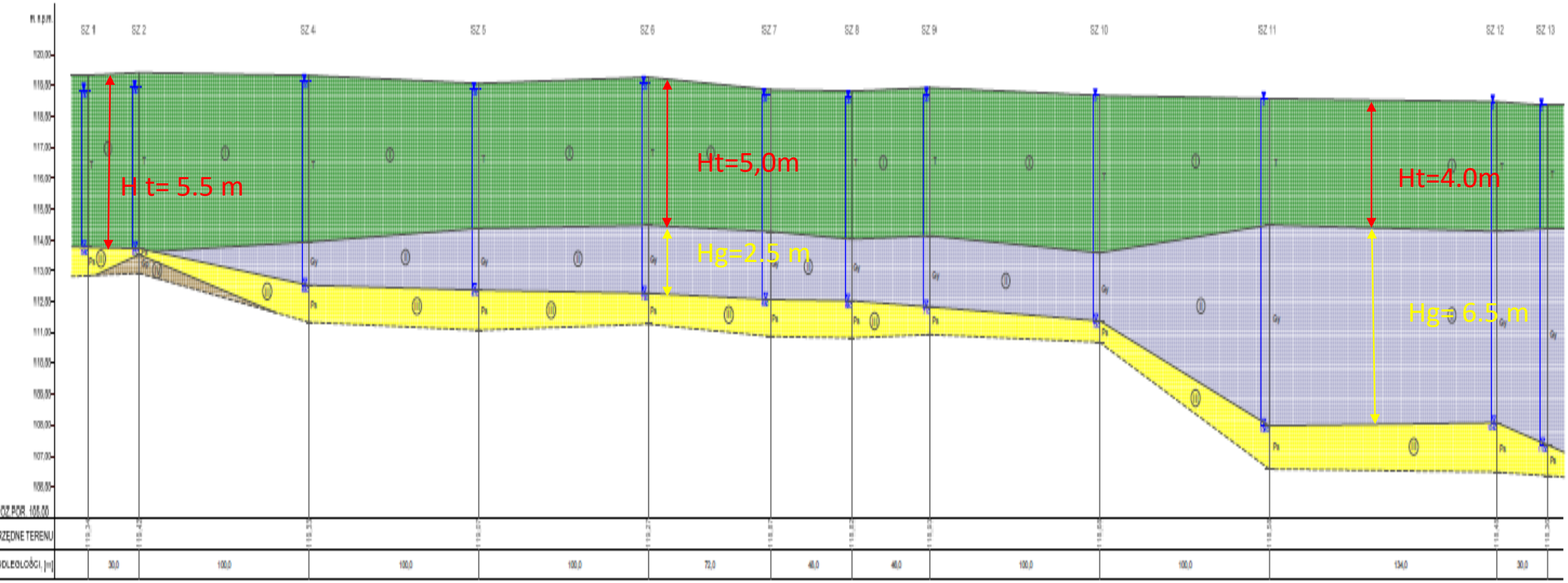

II – Rozpoznanie geotechniczne podłoża

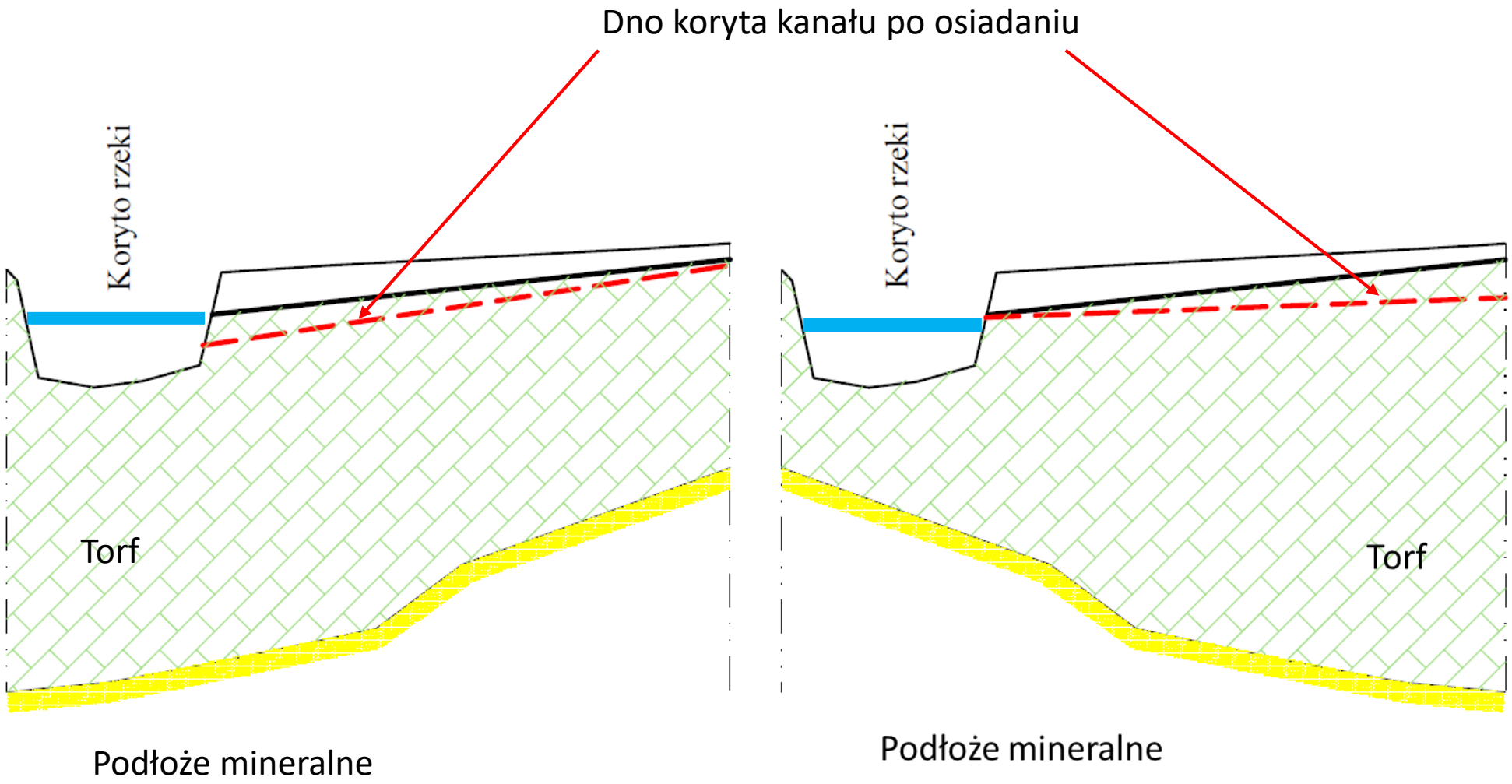

III – Osiadanie torfowiska w czasie formowania grobli

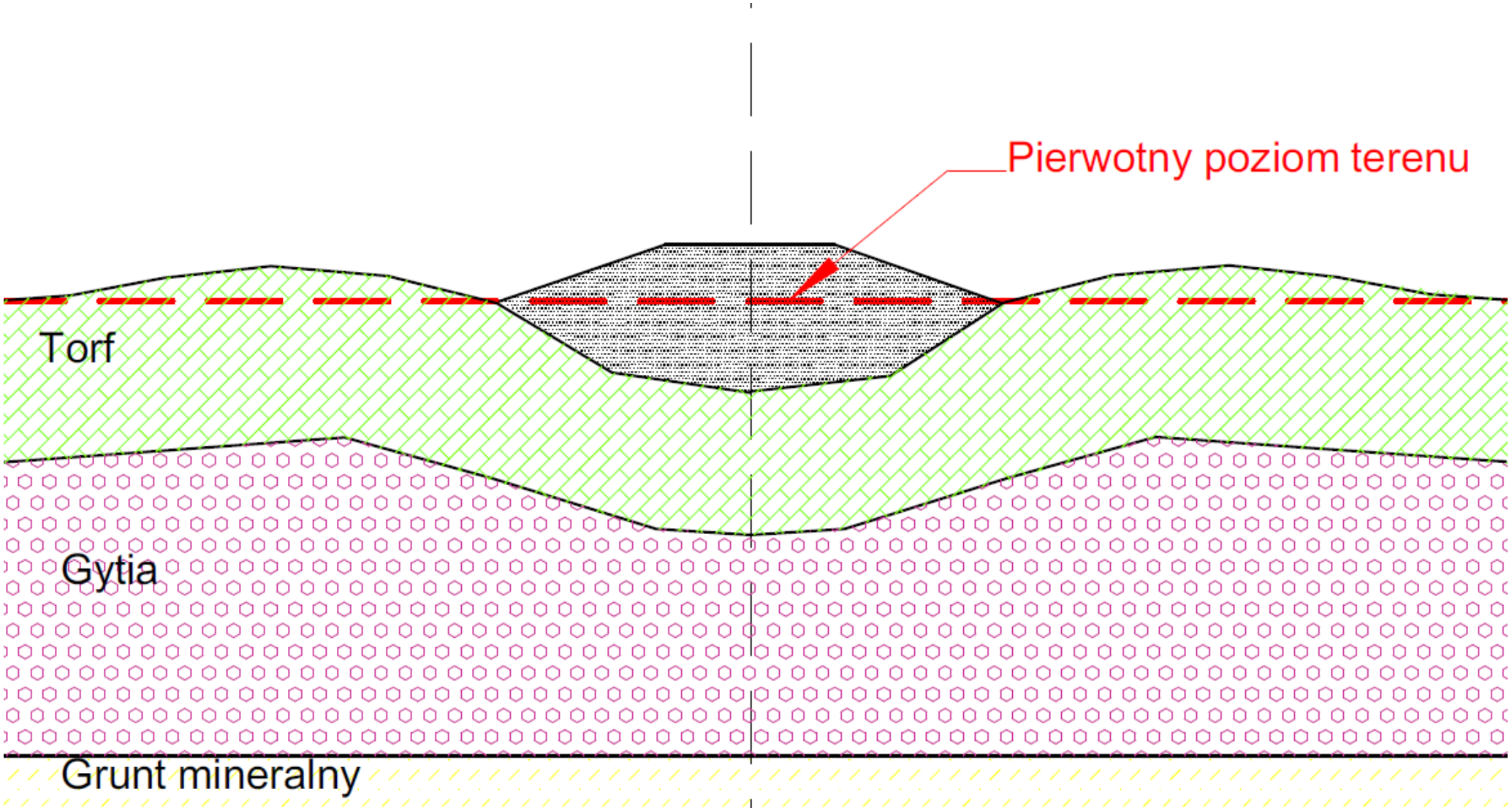

III – Osiadanie torfowiska w czasie formowania grobli

Odcinek /otwór	Warunki pracy	Etap	parametry torfu			parametry gytii		Wysokość warstwy wbudowanej Hn	Wyniki		Wysokość nasypu Hn po osiadaniu
			φ	Cr	M_o	Cr	M_o		τ pod nasypem	S	
			st.	kPa	kPa	kPa	kPa	m	kN/m2	m	m
Odcinek 1 (SZ2)	warunki pracy bez nasypu	-	6	10	120	-	-	0.10	0.15	0.00	-
	podłoże wzmocnione, obciążenie 40 kN/oś	I	6	10	120	-	-	0.50	18.39	0.36	0.14
	podłoże wzmocnione, obciążenie 40 kN/oś	II	6	23	120	-	-	1.00	31.08	0.57	0.43
	podłoże wzmocnione, obciążenie 40 kN/oś	III		30.5	210	-	-	1.50	43.80	0.44	1.06

III – Osiadanie torfowiska w czasie formowania grobli

Osiadanie

Odcinek /otwór	Warunki pracy	Etap	parametry torfu			parametry gytii		Wysokość warstwy wbudowanej Hn	Wyniki		Wysokość nasypu Hn o osiadaniu
			φ	Cr	M_o	Cr	M_o		τ pod nasypem	S	
			st.	kPa	kPa	kPa	kPa	m	kN/m2	m	m
Odcinek 1 (SZ2)	warunki pracy bez nasypu	-	6	10	120	-	-	0.10	0.15	0.00	-
	podłoże wzmocnione, obciążenie 40 kN/oś	I	6	10	120	-	-	0.50	18.39	0.36	0.14
	podłoże wzmocnione, obciążenie 40 kN/oś	II	6	23	120	-	-	1.00	31.08	0.57	0.43
	podłoże wzmocnione, obciążenie 40 kN/oś	III		30.5	210	-	-	1.50	43.80	0.44	1.06

III – Osiadanie torfowiska w czasie formowania grobli

Osiadanie

Odcinek /otwór	Warunki pracy	Etap	parametry torfu			parametry gytii		Wysokość warstwy wbudowanej Hn	Wyniki		Wysokość nasypu Hn na osiadaniu
			φ	Cr	M_o	Cr	M_o		τ pod nasypem	S	
			st.	kPa	kPa	kPa	kPa	m	kN/m2	m	m
Odcinek 1 (SZ2)	warunki pracy bez nasypu	-	6	10	120	-	-	0.10	0.15	0.00	-
	podłoże wzmocnione, obciążenie 40 kN/oś	I	6	10	120	-	-	0.50	18.39	0.36	0.14
	podłoże wzmocnione, obciążenie 40 kN/oś	II	6	23	120	-	-	1.00	31.08	0.57	0.43
	podłoże wzmocnione, obciążenie 40 kN/oś	III		30.5	210	-	-	1.50	43.80	0.44	1.06

III – Osiadanie torfowiska w czasie formowania grobli

Uzyskana wysokość nasypu

Odcinek /otwór	Warunki pracy	Etap	parametry torfu			parametry gytii		Wysokość warstwy wbudowanej Hn	Wyniki		Wysokość nasypu Hn po osiadaniu
			φ	Cr	M_o	Cr	M_o		τ pod nasypem	S	
			st.	kPa	kPa	kPa	kPa	m	kN/m2	m	m
Odcinek 1 (SZ2)	warunki pracy bez nasypu	-	6	10	120	-	-	0.10	0.15	0.00	-
	podłoże wzmocnione, obciążenie 40 kN/oś	I	6	10	120	-	-	0.50	18.39	0.36	0.14
	podłoże wzmocnione, obciążenie 40 kN/oś	II	6	23	120	-	-	1.00	31.08	0.57	0.43
	podłoże wzmocnione, obciążenie 40 kN/oś	III		30.5	210	-	-	1.50	43.80	0.44	1.06

III – Osiadanie torfowiska w czasie formowania grobli

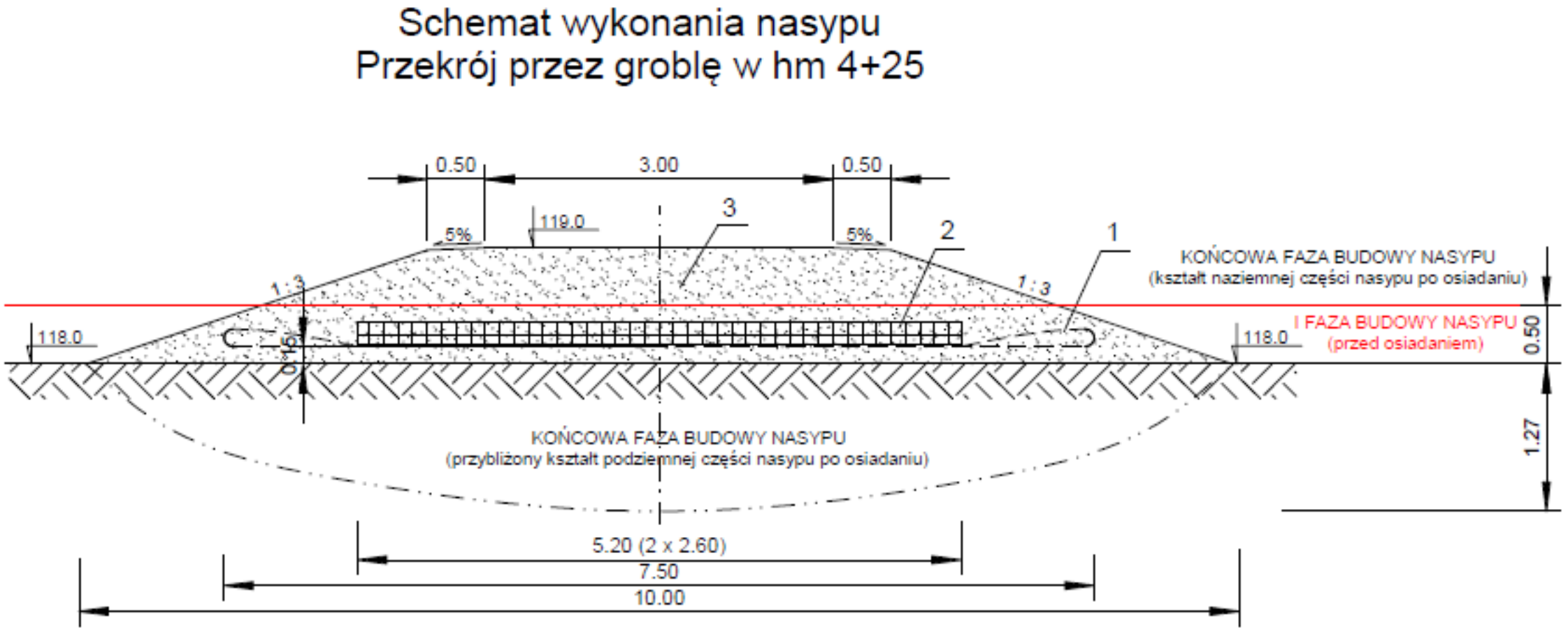

III – Osiadanie torfowiska w czasie formowania grobli

III – Osiadanie torfowiska w czasie formowania grobli

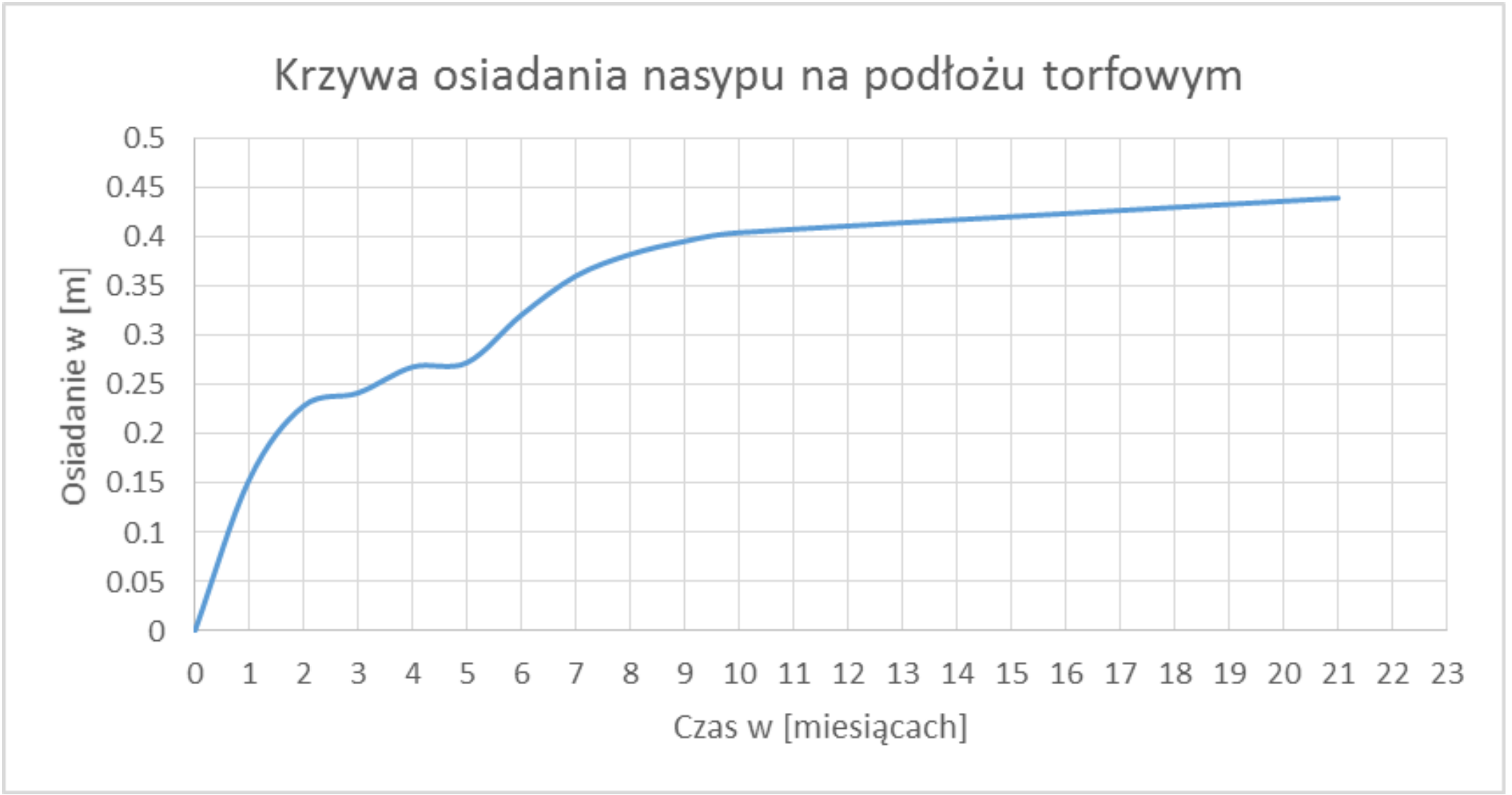

Podsumowanie

- Torfowiska to obszar występowania gruntów organicznych. Odtwarzanie procesów torfotwórczych wiąże się z koniecznością utrzymania maksymalnego poziomu wód.

- W związku z tym, że część torfowisk użytkowana jest rolniczo koniecznym jest wyposażanie sieci odwadniającej w budowle umożliwiające regulację zwierciadła wody, tak aby możliwym było zebranie siana z łąk torfowych.

- Lokalizacja budowli piętrzących wymaga pomiarów wysokościowych, precyzyjnego rozpoznania geotechnicznego oraz ustalenia stanu własności w obszarze ich oddziaływania.

Dziękuję za uwagę